

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ

1953

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Μέσα στο πλαίσιο των διεθνών μουσικών διαγωνισμών Βασιλίσσα Έλισάβετ του Βελγίου, προκηρύχθηκε φέτος και ο μεγάλος διαγωνισμός συνθέσεως έργων για όρχηστρ-.

Σιό διαγωνισμό αυτό είχαν δικαίωμα να λάβουν μέρος συνθέτες από όλα τα έθνη, άσχετως ηλικίας. Από τα έργα που θα υπεβάλλοντο θα βραβεύονταν δώδεκα, με μετάλλια και χρηματικά έπαθλα. Τα έργα θα έπρεπε να ήταν ανέκδοτα και να μην είχαν εκτελεσθεί ποτέ.

Πάνω στο φάκελλο όπου θα ήταν κλεισμένη η παρατούρα κάθε έργου, ο συνθέτης θα έγραφε μόνον ένα

Ο Βραβεύσις Συνθέτης
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ψευδώνυμο ή ένα ρητό, μέσα δέ στον ίδιο φάκελλο θα έβαζε ένα μικρότερο φάκελλο κλειστό, που θα περιείχε το πραγματικό όνομα του συνθέτη με τα βιογραφικά του στοιχεία και με το επίσημο πιστοποιητικό της έθνικότητός του. Ο φάκελλος αυτός θ' άνοιγόταν μετά την άνακοίνωση των άποτελεσμάτων του διαγωνισμού και τότε μόνον ή έπιτροπή θα γνώριζε το πραγματικό όνομα του συνθέτη. Έτσι ή άμεροληψία των μελών της έπιτροπής ήταν άπόλυτα εξασφαλισμένη.

Από τή 439 λοιπόν έργα, που έστάλησαν σ' αυτόν τόν διαγωνισμό, από όλα τή μέρη του κόσμου, ξεδιάλεχταν, ύστερα από άσπληροτατή έπιλογή, αυτά που ή έπιτροπή εθεώρησε άξια να λάβουν μέρος στην τελική έπιλογή των δώδεκα έργων που θα βραβεύονταν. Η έν λόγω έπιτροπή άποτελείτο από τόν κ. Μαρσέλ Κυβελιέ, Πρόεδρο και γενικό Διευθυντή τόν διαγωνισμού, τήν Δεσποινίδα Νάντια Μπουλανζέ (Γαλλία) και τούς κ. κ. Φραντσέσκο Μαλιπέρο (Ιταλία), Καμαρχό Γκουαρνέρι (Βραζιλία), Φρένκ Μαρτέν (Έλβετία), Μπόχουλαβ Μαρτινού (Ήν. Πολιτείες), Λεόν Ζονγκέν (Βέλ-

γιο), Βικτόρ Λεγκλαί (Βέλγιο) και Ζάν Βάν Στραϊλεν (Γραμματέα). Άφού έγινε κι αυτή ή έπιλογή, τότε έλαβε χώρα ή άκρόασις και των δώδεκα έργων, σέ τέσσαρες συναυλίες που δόθηκαν στις 8, 9, 10 και 11 Δεκεμβρίου, για να καθορισθεί ή σειρά βραβεύσεως των προκριθέντων έργων.

Η άκρόασις των έργων αυτών έγινε παρουσία της Βασιλίσσης του Βελγίου Έλισάβετ και μπροστά σέ πολυπληθέστατο άκροατήριο, στή μεγάλη αίθουσα του Palais des Beaux-Arts των Βρυξελλών. Τά έργα έξετελέσθησαν από τήν Έθνική Συμφωνική όρχήστρα του Βελγίου υπό τή διεύθυνση του μαστρού Φράνς Άντρέ.

Στήν πρώτη σειρά των θεωρειών είχαν πάρει θέση τά μέλη της δευτέρας έπιτροπής του διαγωνισμού, που άπετελούντο από τόν κ. Μαρσέλ Κυβελιέ (Πρόεδρο), τή Δεσποινίδα Νάντια Μπουλανζέ (Γαλλία), και τούς κ. κ. Σζμ Ντρεντέν (Όλλανδία), Φραντσέσκο Μαλιπέρο (Ιταλία), Νταριός Μιλώ (Γαλλία), Άλφους Μόζερ (Έλβετία), Άντρεις Πανόφνικ (Πολωνία), Ντομινγκο Σάντα Κρούζ (Χιλή), Ζάν Άμποιλ (Βέλγιο), Μαρσέλ Πόστ (Βέλγιο) και Ζάν Βάν Στραϊλεν (Βέλγιο).

Μετά τήν άκρόαση όλων των έργων ή έπιτροπή συνεδρίασε επί μιά ώρα για τήν έκδοση των τελικών άποτελεσμάτων. Τέλος ο πρόεδρος της έπιτροπής κ. Μαρσέλ Κυβελιέ, άνεκόνισε δημοσία τά έν λόγω άποτελέσματα:

- 1) Μισέλ Σπιζάκ (Πολωνός). Μέγα διεθνές βραβείο Βασιλίσσα Έλισάβετ του Βελγίου, για τόν έργο του «Σερενάτα».
- 2) Ζάν Μισέλ Ντεφαί (Γαλλία). Βραβείο της Βελγικής Κυβερνήσεως, για τόν έργο του «Συμφωνικοί χοροί».
- 3) Κάρλο Φράντσι (Ιταλία). Βραβείο τόν Πρόεδρου για τόν έργο του «Κοντσέρτο για όρχηστρα».
- 4) Άλβιν Έτλιρ (Ήνωμένες Πολιτείες). Βραβείο της έπαρχιας της Μπρωμπάντης, για τόν έργο του «1η Συμφωνία».
- 5) Ματίς Βερμέλεν (Όλλανδία). Βραβείο της πόλεως των Βρυξελλών, για τόν έργο του «Δεύτερη συμφωνία—Πρελούδιον στην καινούργια μέρα».
- 6) Μισέλ Σιρύ (Γαλλία). Έκτο βραβείο, για τόν έργο του «Μυστήριο του Ήρσνδ».
- 7) Μακότο Μορόι (Ιαπωνία). Έβδομο βραβείο, για τόν έργο του «Σύνθεση για όρχηστρα».
- 8) Γιάννης Παπαϊωάννου (Έλλάς). Όγδοο βραβείο, για τόν έργο του «Συμφωνία Νο 3».
- 9) Τζέιμς Μάιρον Κόν (Ήνωμένες Πολιτείες). Ένατο βραβείο, για τόν έργο του «Συμφωνία σέ φά».
- 10) Λούκτορ Πόνες (Όλλανδία), Δέκατο βραβείο, για τόν έργο του «Συμφωνία».
- 11) Ζάν Ντυπεριέ (Έλβετία). Ένδέκατο βραβείο, για τόν έργο του «Συμφωνία».

Τό δωδέκατο βραβείο δέν άπενεμήθη, γιατί ένα από τά προκριθέντα δώδεκα έργα άπεκλείσθη από τόν τελικό διαγωνισμό, επειδή τό όνομα του συνθέτου του,

είχε γίνει γνωστό σε πολλά μέλη της επιτροπής πριν από την άκρoση τών έργων.

Με μεγάλη μας συγκίνηση κι υπερηφάνεια είδαμε ότι για πρώτη φορά ή Έλληνική μουσική δημιουργία τιμήθηκε σε διεθνή διαγωνισμό, και μάλιστα τέτοιου παγκοσμίου κύρους, στο πρόσωπο του συνθέτη μας κ. Γιάννη Παπαϊωάννου, που πήρε μία τόσο ζηλευτή θέση στη σειρά τών βραβευθέντων, αφού αναγωνίστηκε με 439 συνθέτες 36 εθνών, και μάλιστα εθνών με μακραίωνη μουσική παράδοση, όπως ή 'Αγγλία, Αδoτρία, Γαλλία, Γερμανία, 'Ιοπανία, 'Ιταλία, 'Ολλανδία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, κ. θ.

"Έχουμε όπ' όψη μας για τήν ώρα μονάχα τις κριτικές που έγραφε για τά έργα αυτά ό κριτικός, με τά αρχικά L. V., τής μεγάλης Βελγικής έφημερίδος «Le Soir». Για τή «Συμφωνία Νο 3» του κ. Παπαϊωάννου γράφει: «Η Συμφωνία αυτή, σε τρία μέρη, αντικαθρεφτίζει τήν προτίμηση του συνθέτη τής για τις κλασικές παραδόσεις, που έκδηλώνεται κυρίως με μία αυθόρμητη μελωδικότητα προκιομένη μ' αυτόν τό χαρακτήρα τής ελαττερης διάρθρωσης, που φαίνεται πώς έχει προγραφεί από τήν εποχή του ρομαντισμού. Τό δεύτερο μέρος του έργου άποτελείται από μία Φούγκα μ' εξαιρετική αρχιτεκτονική — φαίνεται πώς τό είδος αυτό ξαναβρίσκει τήν εθονία τών συνθετών. Ένα φιναλέ γραμμένο στο στυλ του κοντσέρτο γκρόσσο, άποκαλύπτει τήν προσωπικότητα ενός συνθέτη ίκανού ν' ανταποκριθεί σε όλας τις άπαιτήσεις τής τέχνης του. Ένός συνθέτη που έχει κάτι να πεί και που τό λέει κατά τόν καλύτερο τρόπο.

Η κριτική αυτή, που πρέπει να σημειώσουμε πώς γράφτηκε άμέσως μετά τήν άκρoση του έργου, που παίχτηκε τή δεύτερη μέρα τής σειράς τών τεσσάρων άκρoσεων, πριν δηλαδή ανακοινωθούν ακόμη τά όνόματα τών συνθετών, είναι εξαιρετικά έγκωμιαστική για τό συνθέτη και καθόλου κατώτερη τών κρίσεων που έγραφε ό ίδιος κριτικός και για τά άλλα βραβευθέντα έργα.

Ο Γιάννης Παπαϊωάννου γεννήθηκε στην Κοβάλλα τό 1909 κι έγκαταστάθηκε στην 'Αθήνα τό 1921. Τις μουσικές του σπουδές τις έκοιμε στο έν 'Αθήναις «Έλληνικόν 'Ωδειον», άπ' όπου άπεφοίτησε με δίπλωμα πιάνου, άρμονίας, κοντραπούντου, φούγκας και συνθέσεως. Έχει επίσης τιμηθεί και με ύποτροφία τής UNESCO για άνώτερες μελέτες στο έξωτερικό (Γαλλία, 'Ελβετία, 'Ιταλία κ.λ.π.) στον τομέα τής μουσικής τέχνης και τής παιδαγωγικής μουσικής.

Ηδη είναι καθηγητής του κοντραπούντου, τής φούγκας και τής συνθέσεως εις τό «Έλληνικόν 'Ωδειον». Άπο τά έργα του που τόν κατέστησαν γνωστό στο πολύ κοινό αναφέρουμε τά σπουδαιότερα. Για όρχήστρα «Κουρσάρος», «Βασίλης ό 'Αρβανίτης», «Ποίημα του δάσους», «Συμφωνία άρ. 1», «Τρίπτυχο», «Πυγμαλίωνα», «Κουρσάρικοι χοροί» κ. θ. Πολλά έργα μουσικής δωματίου, σονάτες, κομμάτια για πιάνο σόλο, άρπα σόλο, τραγούδια για μία φωνή και πιάνο, έργα για χορωδία, χοροδράματα κ.λ.π.

Σ. Σ.